

ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ԿԻՐԱԿԻ

«... Հանեցէ՛ք ձեր վրայից հին մարդուն իր գործերով եւ հագե՛ք նորը, այն, որ նորոգված է գիտությամբ, ըստ իր Արարչի պատկերի...»

(Կողոս. 3:5-13):

Բարեկենդանի Կիրակին է:

Բարեկենդան նշանակում է բարի կենդանություն, կենաց ուրախություն, Եվրոպական լեզվով՝ Կարնավալ, այսինքն խրախճանքի, կերուխումի, ճոխ ու առատ ուտելիքներ վայելելու օր:

Այս կիրակին նվիրված է մեր նախահորը և նախամորը՝ Ադամին ու Եվային, որոնք դրախտում Աստծու օրհնության ներքո առողջ և անհոգ երջանիկ մի կյանք էին վայելում:

Բարեկենդանի Կիրակիի հաջորդ օրվանից սկսվում է քառասնօրյա պահեցողությունը:

Շատերը կարող են հարց տալ թե՛ «Պահեցողությունը ի՞նչ կարող է փոխել հավատացյալի կյանքում»:

Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ Հայրապետը պատասխանում է մեզ. «Պահով դադարում են տհաճ մտածումները և զգայարանների շվայտությունները: Աչքերը դառնում են հստակատես, ականջները՝ հեշտ լսող, լեզուն՝ քաղցրախոս, ձեռքերը՝ բարեգործ, սիրան՝ ուղիղ և բերանը՝ պարկեշտ...»:

Մեր Եկեղեցու նշանավոր Հայրերից Մաղաքիա Արքեպիսկոպոս Օրմանյանը շարունակում է.

«Պահեցողությունը կամավոր ժուժկալություն է երկու տարբեր շարժանիթներով. մեղքերի թողություն և ապաշխարություն. մյուսը՝ առավելագույն առաքինություն ու կատարելութիւն»:

Մի խօսքով ավելի պարզ ու հստակ՝ *«Ի՞նչ է Պահքը»:*

Պահքը կարող ենք ամփոփել երեք կետերի մեջ.

- ա. Չափավորություն.
- բ. Ինքնաբնություն.
- գ. Չոհողություն:

ա. Չափաւորություն: Չափավորությունը առողջության գլխավոր երաշխիքն է: Բոլոր տեսակի չափազանցությունները վնասակար են ու նույնիսկ՝ կործանարար:

Քրիստոնեական կրոնը ոչ թե զրկում է մեզ խմելուց, այլ՝ հարբեցողությունից, ոչ թե ուտելիքից՝ այլ՝ շատակերությունից: Մեր մարմինը Աստծու կողմից մեզ տրված մի պարզև է, որը կոչված է դառնալու Սուրբ Հոգու տաճարը և ոչ թե չարության ու մեղքերի բնակարան:

Մարդիկ քրիստոնեական կրոնը և պահքը սխալ ձևով են հասկանում, բողոքելով, թե՛ նա գրկանքների կրոն է, այսինքն՝ քրիստոնեությունը արգելում է վայելել կյանքի հաճույքները և այսպիսի պատճառաբանություններով շատերը հեռանում են նրանից: Մինչդեռ, քրիստոնեությունը ոչ մի բանից չի գրկում մարդկանց, բացի՝ մեղքից ու չարից:

բ. *Առիթ ինքնաքննության և պղծումի:* Ապրված մի կյանք, եթե այն չափավոր, նույնիսկ մաքուր և բարոյական առաքինություններով է անցել, բավարար չի Աստծուն հաճելի դարձնելու համար: Մարդը, ինչքան էլ իր կյանքը հիմնի բարոյական առողջ սկզբունքների վրա, դարձյալ ենթակա է մեղք գործելուն: Իսկ մեղքի պղծումը, այն սրբագրելու առաջին քայլն է: Հարց է առաջանում. «Իսկ ինչպե՞ս կարելի է մեղքերից մաքրվել և վերանորոգվել»: Պարզ է, երբ մեր տան մեջ մի որևէ իր է փչանում, այն տանում ենք նորոգողի մոտ: Նույն ձևով էլ մարդը, եթե ուզում է մաքրվել և վերանորոգվել, պետք է վերադառնա իր Ստեղծիչի՝ Աստծու մոտ: Բայց նախ և առաջ նա պետք է ընդունի իր սխալը, ինչպես որ մի հիվանդ պիտի հասկանա, թե բուժվելու կարիք ունի, որպեսզի կարողանա գնալ բժշկի մոտ: Ինքնաքննությունը շատ կարևոր է, որպեսզի կարողանանք մեր սխալներն ու մեղքերը տեսնել և ընդունել: Հիշենք Պողոս Առաքյալի խոսքը. «Քննեցե՛ք դուք ձեզ՝ տեսնելու, թե նույն հավատի մե՞ջ եք. փորձեցե՛ք դուք ձեզ. չգիտե՛ք, թե Քրիստոս Հիսուս ձեր մեջ է...» (Բ. Կորնթ. 13:5):

գ. *Չոհոզություն:* Մեղանշական մարդու համար սխալը տեսնելը, պղծալն ու ցավելը բավական չէ, նա պետք է դա ապացուցի գործնական ճանապարհով, իսկ դա լինում է միայն *զոհողությամբ*: Երբ գիտակցենք մեր սխալներն ու պղծանք, Աստված էլ դրանք կնկատի իբրև չոհողություն ու կների մեր մեղքերը թե՛ այս և թե՛ հանդերձյալ կյանքում: Բայց ինչքա՞ն չնչին է մեր չոհողությունը Աստծու անչափվելի չոհողության հետ: Քրիստոս ոչ թե իր ունեցած հարստությունից մեզ բաժին հանեց, այլ ամբողջությամբ ինքնիրեն հանձնեց մեղավորների ձեռքը, մեծագույն չոհողությունը կատարելով մեր մեղավոր անձերի փրկության համար: Հարցը այն է, թե մենք որքանով ենք պատրաստ նվազագույն չոհողությամբ վերաշահելու Երկնքի Արքայությունը:

Այս փոքրիկ պատմությունը կարծում եմ մեր Տիրոջ չոհողության լավագույն օրինակն է.

«Մանուկներից մեկն ուզում է իմանալ, թե Հիսուս ինչքան է սիրում իրեն: Մի օր, երբ եկեղեցում առանձին է մնում, ծնկի է գալիս խաչյալ Տիրոջ պատկերի առաջ և անկեղծությամբ ու միամտությամբ հարցնում Նրան. «Տէր Հիսուս, ինչքա՞ն ես սիրում ինձ»: Հրաշքով կարծես մեր Տերը պատկերի միջոց խոսում է նրա հետ, ձեռքերը տարածելով խաչի լայնությամբ. «Ահա երկու ձեռքերիս լայնությամբ սիրում եմ քեզ, և որովհետև այսքան շատ սիրեցի քեզ, թույլ տվեցի մարդկանց, որ մեխով ամրացնեն ձեռքերս խաչափայտի վրա, որպեսզի քո հանդեպ ունեցած սերս երբեք չնվազի»:

Պահոց բառատուն օրերը ինքնամաքրման, աղոթքի, պղծման և ապաշխարության օրեր են: Պողոս Առաքյալը Կողոսացիներին ուղղած նամակում հետևյալ սրտառուչ խոսքերն է ասում. «Ի՛նչ գցեցեք պոռ-

նկություն, պղծություն, հոռի կրքեր, չար ցանկություն և ազահություն... հանեցե՛ք ձեր վրայից հին մարդուն իր գործերով և հազե՛ք նորը, այն, որ նորոգված է գիտությամբ, ըստ իր Արարչի պատկերի... Որպես Աստուծո ընտրյալներ, սրբեր և սիրելիներ, հազե՛ք, ուրեմն, գութ, ողորմություն, քաղցրություն, խոնարհություն, հեղություն, համբերատարություն՝ հանդուրժելով միմյանց, ներելով միմյանց, եթե մեկը մյուսի դեմ գանգատ ունի. ինչպես Աստված Քրիստոսով ներեց ձեզ, նույն ձեռով արե՛ք դուք» (Կողոս. 3:5-13):

Կ. Պոլսի Պատրիարք երջանկահիշատակ Շնորհք Գալուստյանի մեկնաբանությունը այս կապակցությամբ հետևյալն է.

«...Պետություններ ծնվեցին ու կայսրություններ կազմվեցին, որոնք կաշկանդեցին մարդկային բնատուր կամ աստվածատուր ապատությունը, որը բնական երջանկության նախապայմանն է... Ներկայումս մարդկությունը հասել է այնպիսի մի վիճակի, ուր այլևս գրեթե անհնար է վերադառնալ սակավապետ կյանքին և բնության հետ հաշտ ապրելու պայմանին, ինչը համապոր է ասելու, որ մարդն անվերադարձ կորցրել է իր բնատուր երջանկությունը... Բայց չի կորցրել այն վերստին ունենալու կամ նրան վերադառնալու իր բնատուր ձգտումը...» (Շնորհք Պատրիարք Գալուստյան, «Մեծ Պահքի Կիրակիների շղթան», Սուրբ Էջմիածին, 2001, էջ 35):

Այո՛, պետք է ապրել ու աշխատել Մեծ Պահոց խորհրդով: Թող ձեր գործերը լինեն կենդանի ու տեսանելի: Միայն Եկեղեցի գալ, մեր երեսները խաչակնքել, մոմ վառել, խունկ ծխել, գանձանակը դրամ գցել, բավարար չէ: Շատ կարևոր է, որ հաստատուն մնանք մեր պապերի հավատքի մեջ, հեռու պահենք մեզ և մեր զավակներին պանապան տեսակի աղանդներից, որոնք խորթ են մեր ավանդություններին: Նրանք գալիս են ոչխարի դիմակով իբրև գայլեր, Քրիստոսի անունով, բայց ներքուստ չարի կերպարանքով, մեր տները քանդելու, մաս մաս անելու մեր ընտանիքները, կնոջը՝ ամուսնուց, զավակին՝ ծնողից բաժանելու նպատակով: Իբրև մեր Եկեղեցու Սուրբ Ավագանու մկրտված և դրոշմված զավակներ, շարունակենք հավատարիմ մնալ Հայաստանյայց Առաքելական մեր Մայր Եկեղեցուն, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին. սիրենք մեր Հայրենիքը, ծառայենք նրա հպորացմանն ու բարգավաճմանը: Մա կլինի ամենամեծ սերը մեր սրբությունների նկատմամբ:

Օրուայ շարականը ԴԿ.

«Բանն որ ընդ Հօր»

Բանն որ ընդ Խոր յէութեան եւ համագոյ սուրբ հոգւոյն, պատկերն իւրական խառնեալ ընդ հողանիւթ բնութեանս. զոր պարդարեալ փառօք եղ ի դրախտին փափկութեան:

Յորում ցնծայր զուարճացեալ անտիւրական ինդութեամբ. քանզի պաստուած տեսանէր միշտ խոնարհեալ ի դրախտին. յորմէ վրուսոյն ճառագայթ տպարորէր ի յինքեան:

Վասն որոյ աղաչեա մայր աստուծոյ մարիամ. զմիածին քո զորդին զի շնորհեցէ ըստ աւազակին ծառանգել վերստին մեզ զդրախտին վայելչութիւն:

Բանը, որ Հօր հետ նույնն է էությունը և Սուրբ Հոգու հետ՝ համագո, Իր պատկերը խառնեց մեր հողանյութ բնությանը, Եղեմական դրախտի մեջ դնելով:

Այնտեղ հրձվալից ցնծում էր տիրություն չճանաչող ուրախությամբ, քանզի միշտ տեսնում էր Աստծուն, Ով Իր վեհ բարձունքից իջնում էր դրախտ, Ումից ճառագայթող լույսը թափանցում էր նրա Անձի մեջ:

Ուստի Աստծու մայր Մարիամ, աղաչիր քո Միածին Որդուն, որպեսզի ավագակի նման մեզ շնորհ անի՝ դրախտի վայելչությունը վերստին ծառանգելու համար:

Մեր նշանավոր Հայրերից Սուրբ Գրիգոր Տաթևացին այսպես է մեզ խրատում.

«Մեր սրտերից հանենք չարը: Միրենք միմեանց սուրբ և անկեղծ մըտքով: Դառնանք առ Աստված և Նա կդառնա դեպի մեզ: Ներենք միմյանց, որպեսզի Նա էլ մեզ ների: Գթանք աղքատներին, որպեսզի Նա էլ մեզ գթա: Քաղցածների համար հաց լինենք և մերկերի համար՝ զգեստ, անտունների համար՝ օթևան և հիվանդների համար՝ բժիշկ, որպեսզի Աստված էլ մեր հոգու և մարմնի վերքերը բժշկի»: Ամեն: